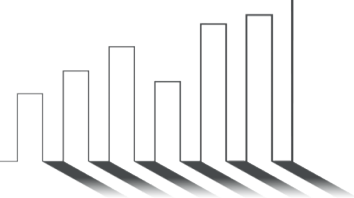

Yksityinen kopiointi 2017 -tutkimuksen päätulokset

- Tutkimuksessa selvitettiin yksityisen kopioinnin kokonaismäärää Suomessa.
- Laillisen yksityisen kopioinnin piiriin kuuluvaa musiikki- ja videomateriaalia kopioi yli neljännes 15-79-vuotiaista suomalaisista. Kopioijien määrä on laskenut viimeisten vuosien aikana.
- Vuonna 2017 arvio yksityisen kopioinnin kappalemäärästä on selvästi alhaisempi kuin vuoden 2016 tutkimuksessa. Suomalaiset (15-79-vuotiaat) kopioivat vuoden aikana kaiken kaikkiaan 241-261 miljoonaa tiedostoa laillisia yksityisiä kopioita. Vuoden 2016 tutkimuksessa vastaava arvio yksityisen kopioinnin määrästä oli 392-432 miljoonaa tiedostoa.
- Matkapuhelin ja tietokone ovat yleisimmät laitteet, joihin musiikkia kopioidaan. Videomateriaalia kopioitaessa yleisin laite on digiboksi.
- Yleisimmät alkuperäislähteet musiikkia kopioitaessa ovat internetistä ilmaiseksi tallennettavat tiedostot (esim. artistien omat internet-sivut), suoratoisto/streaming-palvelut (offline-tilaan tallennettu materiaali) sekä alkuperäiset CD-levyt. Videotallennuksissa eniten käytetty lähde on TV-lähetys.
- Musiikin ja AV-sisällön suoratoistopalvelujen, musiikin ja videotiedostojen tallennuspalveluiden ja netti-TV:n käyttö on kasvanut erittäin selvästi viime vuosina.
- Perinteisiä musiikin kuuntelu- ja videoiden katselutapoja käytetään uusien palvelujen rinnalla.
- Musiikkitiedostojen kopioinnilla on vaikutusta äänitekauppaan. Musiikkia kopioineista yli puolet hankkisi kopioidun aineiston jotenkin muuten, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi. Vajaa puolet musiikkia kopioineista käyttäisi aineiston hankintaan maksullista lähdettä.
- Videotiedostoja kopioinneista vajaa kolmannes hankkisi kopioidun aineiston muualta, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi. Vajaa viidennes videotiedostoja kopioineista käyttäisi audiovisuaalisen materiaalin hankintaan maksullista lähdettä, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi.
- Graafista aineistoa kopioi yksityiseen käyttöön puolet suomalaisista. Eniten käytetyt kopiointitavat ovat tulostus ja valokopiointi.

Tutkimuksen päätavoitteena oli edellisten vuosien tavoin selvittää musiikki- ja videoaineiston osalta yksityisen kopioinnin kokonaismäärää Suomessa. Vastaavaa tietoa kerättiin viimeksi 2016 Taloustutkimuksen toimesta. Tutkimus tarjoaa myös laajan kuvan suomalaisten viihde-elektronikkalaitteiden käytöstä sekä suomalaisten kulutuskäyttäytymisestä musiikin ja videomateriaalin kulutuksen osalta. Vuoden 2017 tutkimuksessa selvitettiin ensimmäisen kerran myös musiikki- ja videomateriaalin kopioimisesta aiheutuvaa haittaa. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin graafisen aineiston yksityistä kopiointia.

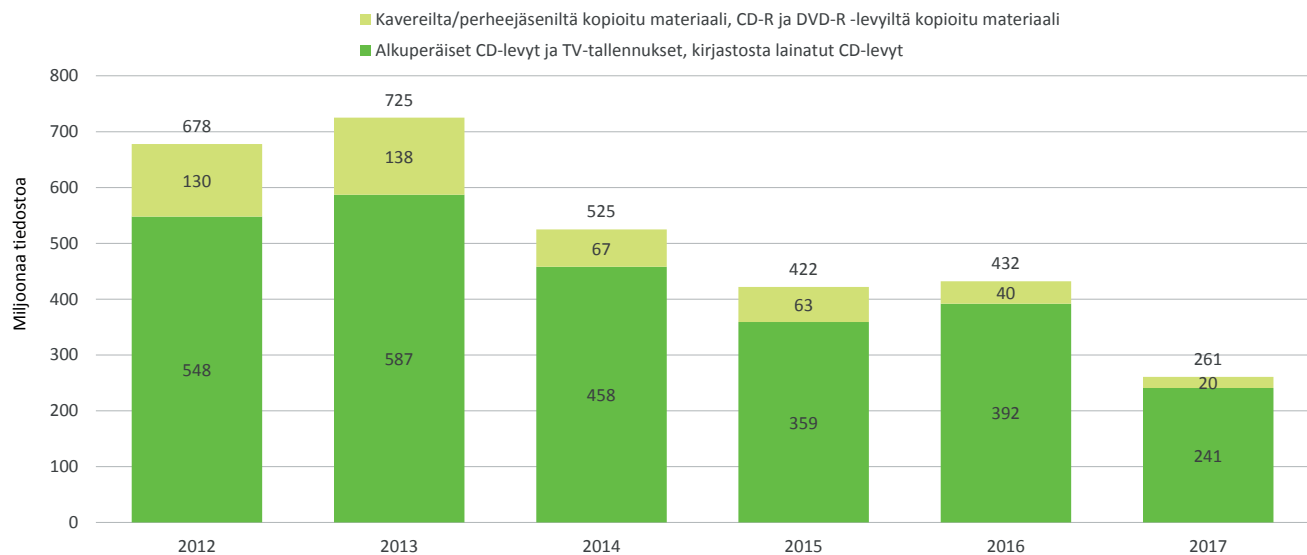
Taloustutkimus Oy:n toteuttaman tutkimuksen tulokset perustuvat kattavaan väestöä edustavaan otokseen, yli 3000 15-79-vuotiaista suomalaista haastateltiin henkilökohtaisesti. Tutkimuksen perusteella kaiken kaikkiaan 1,2 miljoonaa suomalaista (virhemarginaali on $\pm 2,5\%$, 95 %:n luotettavuustasolla) kopioi musiikkia, elokuvia ja tv-ohjelmia yksityiseen käyttöön.

Yksityisen kopioinnin kokonaismäärä 15-79-vuotiaiden keskuudessa on vuositasolla tutkimuksen mukaan noin 241-261 miljoonaa kappaletta musiikki- ja videotiedostoja. Nämä luvut sisältävät tekijänoikeuslain tarkoittaman laillisen yksityisen kopioinnin - esimerkiksi itse tehty aineisto, laitton lataaminen ja kopiot, joista on maksettu muuta kautta (esimerkiksi iTunes), on karsittu pois.

Laki sallii myös kavereille ja perheenjäsenille kopioinnin. Kavereilta ja perheenjäseniltä tai CD-R ja DVD-R -levyiltä kopioitua aineistoa kopioidaan vuositasolla 20 miljoonaa tiedostoa. Koska näiden tiedostojen alkuperää ei voitu tutkimuksella selvittää, asetettu arvio yksityisen kopioinnin kokonaismäärästä 241-261 miljoonan kopioitujen tiedoston välille (kuva 1 ja taulukko 1.).

Vuoden 2016 tutkimuksessa arvio yksityisen kopioinnin määrästä oli 392-432 miljoonaa tiedostoa (15-79-vuotiaat). Arvio yksityisen kopioinnin kokonaismäärästä on vuonna 2017 selvästi alhaisempi kuin vuonna 2016. Kotitalouksissa tapahtuvan kopioinnin kokonaismäärä (sisältäen myös muun kuin hyvitettävän yksityisen kopioinnin) on vuositasolla noin 551 miljoonaa tiedostoa (15-79-vuotiaat).

Yksityinen kopiointi 2012-2017

Kuva 1. Yksityisen kopioinnin kokonaismäärä 2012-2017. Taloustutkimus 2017.

Musiikki					
15-79-vuotiaat					
Tiedostoja (kpl)	2013	2014	2015	2016	2017
Alkuperäisiltä CD-levyiltä	192 631 000	164 090 000	65 688 000	89 474 000	47 680 000
CD-R, DVD-R, Bluray -levyiltä	11 912 000	23 187 000	10 459 000	26 683 000	8 030
Kirjastosta lainatuilta CD-levyiltä	12 355 000	10 936 000	7 429 000	6 034 000	1 302 000
Kavereilta/-perheenjäseniltä	111 902 000	41 601 000	43 136 000	9 541 000	7 783 000
Yhteensä (yksityinen kopiointi)	328 800 000	239 814 000	126 712 000	131 732 000	64 795 000

Taulukko 1a. Musiikki. Yksityisen kopioinnin kokonaismäärä lähteittäin 2013-2017. Taloustutkimus 2017.

Videotiedostot					
15-79-vuotiaat					
Tiedostoja (kpl)	2013	2014	2015	2016	2017
Videotiedostoja televisiosta	381 981 000	282 591 000	285 433 000	296 023 000	192 288 000
Kavereilta/-perheenjäseniltä	13 975 000	2 793 000	9 606 000	3 394 000	4 222 000
Yhteensä (yksityinen kopiointi)	395 956 000	285 384 000	295 039 000	299 417 000	196 510 000

Taulukko 1b. Videotiedostot. Yksityisen kopioinnin kokonaismäärä lähteittäin 2013-2017. Taloustutkimus 2017.

Musiikkia kopioitaessa yleisimmät lähteet ovat internetistä ilmaiseksi tallennetut tiedostot, esim. artistien sivut (26 %, virhemarginaali $\pm 3,6$ %-yksikköä), suoratoisto/streaming-palvelut, (23 %, virhemarginaali $\pm 3,6$ %-yksikköä) ja alkuperäiset CD-levyt (22 %, virhemarginaali $\pm 3,3$ %-yksikköä). Videotiedostoja tallennetaan useimmin televisiosta (73 % vastaajista, virhemarginaali on ± 3 %-yksikköä). Matkapuhelin ja tietokone ovat edelleen yleisimmät laitteet, joihin musiikkia on tallennettu. Videotiedostoja tallennetaan useimmin tallentavalle digiboksille.

Tutkimuksen mukaan tietokone on yksityisessä käytössä 3,8 miljoonalla 15-79-vuotiaalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,1$ %), matkapuhelin, johon voi tallentaa musiikkia, lähes 3,5 miljoonalla (virhemarginaali $\pm 1,4$ %) ja USB-muistikku noin 3,3 miljoonalla (virhemarginaali $\pm 1,4$). Tablet-laitteita on nyt hieman enemmän kuin viime vuonna, niitä on yli 2,6 miljoonalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,8$ %). Erillisen MP3-soittimen/iPodin käyttäjämäärä on hieman laskenut, laite on käytössä 1,2 miljoonalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,7$ %). Viime vuonna laitteiden käyttäjiä oli vielä 1,4 miljoonaa.

Musiikin suoratoistopalvelu Spotify tai jokin muu vastaava palvelu on käytössä yli 1,8 miljoonalla (virhemarginaali $\pm 1,7$ %) suomalaisella (vuonna 2016 käyttäjiä oli alle 1,8 miljoonaa).

Verkossa sijaitsevia tiedostojen tallennuspalveluita (kuten Dropbox, Google Drive, Apple iCloud, Microsoft Skydrive jne.) käyttää jo yli 2,1 miljoonaa (virhemarginaali $\pm 1,8$ %) suomalaista. Vuonna 2016 käyttäjiä oli yli 1,8 miljoonaa. Netflix, HBO Nordic, Viaplay tai joku muu kuukausimaksullinen suoratoistopalvelu on käytössä jo yli 1,7 miljoonalla suomalaisella (virhemarginaali $\pm 1,8$). Vuonna 2016 kuukausimaksullisia verkkoa katsottavia TV-palveluja sanoi käyttävänsä 1,4 miljoonaa suomalaista. TV-ohjelmien verkotallennuspalveluja, kuten Elisa Viihde, Sonera Viihde tai jonkin muu vastaava, käyttää yli miljoona suomalaista.

Musiikki- ja videopalveluja koskevat luvut eivät kuvaa palvelujen asiakasmääriä. Palvelu voi olla vastaajan käytössä esimerkiksi samassa kotitaloudessa asuvan henkilön tilaamana.

Tutkimuksessa selvitettiin myös suomalaisten kulutuskäyttäytymistä musiikin ja videomateriaalin kulutuksen osalta. Radio on edelleen ylivoimaisesti suosituin musiikinkuuntelukanava. Suomalaisista musiikin kuuntelijoista 94 % kuuntelee musiikkia radiosta. Fyysiset äänitteet ja Youtube ovat seuraavaksi yleisimmät musiikin kulutusmuodot. Aktiivisten kuuntelijoiden keskuudessa Youtube on selvästi suosituimpi kuin fyysiset äänitteet. Suomalaisista 59 % kuuntelee kuukausittain musiikkia Youtubesta, kun fyysisiä äänitteitä kuuntelee 41 %. Youtuben ja suoratoistopalvelujen käyttäjistä 77 % kuuntelee myös fyysisiä äänitteitä. Osuus on sama kuin viime vuonna.

Suomalaisista 93 % katsoo televisiolähetysä ainakin joskus suorana. Netti-TV -lähetysä katsoo 71 % suomalaisista. Netti-TV -lähetysten katsominen on lisääntynyt vuodesta 2016 (66 % sanoi katsovansa). Digiboksitallenteita katsoo 42 % 15-79-vuotiaista suomalaisista. Netti-TV:n, verkko-tallennuspalvelujen ja VOD streaming -palvelujen (esim. Netflix) käyttäjistä 93 % katsoo televisiota myös suorana lähetyksinä. Ko. palvelujen käyttäjistä edelleen suurempi osa tallentaa TV-sisältöjä digiboksille kuin suomalaiset yleisesti. Tuloksista on edelleen nähtävissä laitteiden ja palvelujen käytön monipuolisuus. Uusien laitteiden ja palveluiden käyttäjämäärät kasvavat, mutta perinteisiä musiikin ja videomateriaalin kulutustapoja käytetään kuitenkin uusien laitteiden ja palvelujen rinnalla.

Musiikkia kopioineista 60 % olisi hankkinut aineiston jotenkin muuten, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut. Jostakin maksullisesta lähteestä musiikkia aineiston olisi hankkinut 42 % musiikkia kopioineista. Joka viides (20 %) musiikkia kopioineista olisi ostanut musiikin tallenteena (esimerkiksi cd-levynä), jos ei olisi ollut kopiointimahdollisuutta. Vajaa viidennes (16 %) olisi kuunnellut musiikkia maksullisesta suoratoistopalvelusta (esim. Spotify) ja vajaa kymmenes (6 %) olisi ostanut musiikin tiedoston. Ilmaista suoratoistopalvelua (esim. Youtube) musiikin kuunteluun olisi käyttänyt 13 % musiikkia tallentaneista ja kaverilta/kirjastosta musiikin olisi lainannut 5 % musiikkia kopioineista.

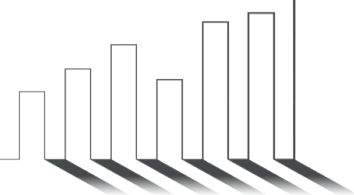
Videoaineistoa tallentaneista alle kolmannes (30 %) olisi hankkinut aineiston jotenkin muuten, jos kopiointimahdollisuutta ei olisi ollut. Jostakin maksullisesta lähteestä videoaineiston olisi hankkinut alle viidennes (16 %) videotiedostoja kopioineista. Videotiedostoja kopioineista 7 % olisi katsonut kyseisen aineiston maksullisesta suoratoistopalvelusta (esim. Ruutu+, Netflix, Viaplay), 5 % olisi ostanut aineiston tallenteena (esim. DVD-levy) ja 2 % olisi vuokrannut elokuvan (esim. Elisa Viihde). Ilmaista suoratoistopalvelusta (esim. YLE Areena, Katsomo, Ruutu) aineiston olisi katsonut 11 % videoaineistoa tallentaneista ja kirjastosta tai kaverilta videoaineiston olisi lainannut 3 % videotiedostoja tallentaneista.

Musiikkia aineistoa kopioineet arvioivat kuuntelevansa kopioidun musiikkikappaleen keskimäärin 49 kertaa. Audiovisuaalista sisältöä kopioineet arvioivat katselevansa kopioidun videoaineiston keskimäärin 4 kertaa.

Mitä tutkimuksessa tarkoitetaan yksityisellä kopioinnilla?

Yksityisellä kopioinnilla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa musiikin ja videon alkuperäislähteistä (alkuperäiset CD-levyt, TV-lähetykset) tapahtuvaa kopiointia. Laki sallii myös kopioimisen kavereilta ja perheenjäseniltä. Koska haastattelujen avulla ei aukottomasti pystytä selvittämään kavereilta ja perheenjäseniltä kopioidun musiikin alkuperää, arvio kopioinnin kokonaismäärästä esitetään kahden luvun välisenä arviona, jonka alapäässä ovat yksinomaan alkuperäisistä lähteistä tapahtunut kopiointi ja yläpäässä luku johon on lisätty kavereilta ja perheenjäseniltä kopioitu materiaali sekä musiikin osalta CD-R, DVD-R ja Blu-ray -levyiltä tehdyt kopiot.

Verkosta ostettu lisensioitu materiaali, laittomista lähteistä ladattu materiaali sekä automaattinen varmuuskopiointi on rajattu yksityisen kopioinnin ulkopuolelle. Tutkimuksen kysymyksenasettelussa on lisäksi rajattu pois omatekoinen musiikki, itse kuvattu tai muu omatekoinen videomateriaali, sekä työkäyttöä varten kopioitu musiikki- tai videoaineisto.

Graafisen aineiston kopiointi

Puolet (49 %) 15-79-vuotiaista kopioi jotakin graafista aineistoa ainakin joskus vuoden aikana. Graafista aineistoa (kirja, lehtiarikkeli, kuva, nuotit tms.) ainakin joskus kopioineista 41 % tulosti, 24 % tallensi, 18 % valokopioi ja 14 % skannasi aineistoa viimeisellä kopiointikerralla.

Viimeksi valokopioitu tai skannattu aineisto on ollut useimmin lomake, esim. viranomaislomake (16 %), sävellyksen nuotit (11 %), sanomalehti (11 %) tai lasku/tiliote/tms. (11 %). Vajaa kymmenes (9 %) on valokopioinut tai skannannut viimeksi oppikirjoja/tietokirjoja.

Viimeksi yksityiseen käyttöön tulostettu tai tallennettu graafinen aineisto on ollut useimmin valokuva (16 %), ruokaohje/resepti (15 %), lomake, esim. viranomaislomake (12 %) tai oppimateriaali (11 %).

Yksityiskäyttöön viimeksi tulostetun tai tallennetun graafisen aineiston julkaisija on ollut useimmin yksityinen henkilö, esim. yksityisen henkilön kotisivut tai blogi (19 %), jokin yritys (17 %), kirja- tai lehtikustantamo (11 %) tai Wikipedia, Facebook tai muu verkkoyhteisöpalvelu (10 %).

Miten tutkimus tehtiin?

Tutkimus toteutettiin henkilökohtaisina haastatteluina osana Omnibus- kuluttajatutkimusta. Kysymykset olivat mukana kolmella peräkkäisellä Omnibus-kierroksella, ne esitettiin yhteensä 3020 henkilölle. Kohderyhmänä olivat 15–79-vuotiaat suomalaiset kuluttajat Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Otos muodostettiin kiintiöpoiminnalla, jossa kiintiöinä olivat kohderyhmän valtakunnallinen ikä-, sukupuoli, lääni- ja kuntatyypijakauma. Otos on painotettu kohderyhmää vastaavaksi. Painotetut N-luvut vastaavat Suomen 15-79 -vuotiaista väestöstä tuhansina (SVT 31.12.2016).

Haastattelut tehtiin 6.4 - 31.5.2017 välisenä aikana. Haastattelu-työhön osallistui eri kierroksilla 38-41 Taloustutkimuksen kouluttamaa haastattelijaa. Haastatteluja tehtiin ensimmäisessä osassa 91 paikkakunnalla, toisessa osassa 95 paikkakunnalla ja kolmannessa osassa 90 paikkakunnalla.

Tulostuksessa on käytetty T-testiä, joka testaa kunkin taulukoidun taustamuuttujan kohdalla poikkeako tulos muista vastaajista enemmän kuin mitä satunnaisvaihtelun osuus on 95 %:n luotettavuus-tasolla. Tutkimuksessa on laskettu arvio kopiointiin kokonaistiedostomääristä vuosittain käyttäen väestöä edustavia painokertoimia. Arvio kokonaismäärästä on laskettu vastaajan viimeisellä tallennuskerralla kopioiman aineiston sekä vastaajan kopiointifrekvenssiä kuvaavan kertoimen avulla.

Tekijänoikeuslain mukaan jokaisella on oikeus kopioida yksityiseen käyttöön julkaistuja teoksia, mm. musiikkia, elokuvia ja tv-ohjelmia. Laissa on säädetty yksityisen kopiointiin hyvityksestä, jonka valtio maksaa tekijöille, esittäjille ja tuottajille teoksen kappaleiden valmistamisesta yksityiseen käyttöön.

Yksityistä kopiointia ja sen yleisyyttä tutkitaan hyvityksen oikean mitoituksen määrittämiseksi.

Taloustutkimus Oy on suomalainen täyden palvelun markkinatutkimusyriety, joka on perustettu vuonna 1971. Taloustutkimus työllistää Suomessa noin 75 vakituista markkinatutkimusalan ammattilaista sekä noin 300 haastattelijaa ympäri Suomea. Helsingin pääkonttorin lisäksi kotimaiset aluetoimistot sijaitsevat Tampereella, Turussa ja Oulussa. Ulkomaisia tytä- ja osakkuusyhtiöitä on Venäjällä ja kaikissa Baltian maissa. Taloustutkimus kuuluu kansainväliseen GIA/WIN-verkoston, joka toimii 80 maassa.

Taloustutkimus noudattaa kaikessa tutkimustoiminnassaan kansainvälisen kauppakamarin (ICC) ja ESOMARin (European Society for Opinion and Marketing Research) tutkimussääntöjä. Käytössä on kansainvälinen markkinatutkimus-toimialastandardi ISO 20252, jonka on sertifioinut SGS Finland.

